

Valtiovarainministeriö

kirjaamo.vm@gov.fi

Päiväys/Datum

13.12.2023

Dnro/Dnr

TRAFICOM/616848/03.03.00/2023

Viite/Referens

VM109:00:2023

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Tullin rikostorjuntalain 3 luvun muuttamisesta

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Tullin rikostorjuntalain 3 luvun muuttamisesta. Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan muutoksia rikostorjunnasta Tullissa annetun lain (623/2015) säännöksiin koskien eräitä salaisia tiedonhankintakeinoja ja niiden käytön edellytyksiä. Ehdotettavat muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2024 alussa.

Esitysluonnoksen mukaan Tullin rikostorjuntalain 3 luku vastaa olennaisilta osiltaan pakkokeinolain 10 luvun ja poliisilain 5 luvun säännöksiä salaisista pakkokeinoista. Salaisia tiedonhankintakeinoja voidaan käyttää rikosten estämiseen olennaisesti samojen edellytysten perusteella kuin niitä voidaan käyttää pakkokeinolain 10 luvun perusteella rikosten selvittämiseen. PTR-viranomaiset (Poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos) tekevät tiivistä yhteistyötä rikostorjunnassa ja tähän yhteistyöhön kuuluu myös paljon salaisiin tiedonhankintakeinoihin liittyvää yhteistyötä. Tämän vuoksi on tärkeää, että kaikkien esitutkintaviranomaisten salaisiin tiedonhankintakeinoihin liittyvä lainsäädäntö on mahdollisimman yhdenmukaista. Tätä taustaa vasten on tarpeen tehdä soveltuvin osin vastaavat muutokset Tullin rikostorjuntalain 3 lukuun, kuin mitä on tehty pakkokeinolain 10 lukuun ja poliisilain 5 lukuun (laki 452/2022 ja 492/2023) ja Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain 3 lukuun (HE 217/2022 vp/EV 9/2023 vp).

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa seuraavaa:

Yleiset huomiot hallituksen esityksen luonnoksesta

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa ehdotettuja lainsäädäntötoimia siltä osin kuin ne selkeyttäisivät Tullin käyttämiin salaisiin pakkokeinoihin liittyvää oikeustilaa ja yhtenäistäisivät käsitteistöä. Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että luonnos ei kaikilta osin vastaa esityksen tavoitetta yhdenmukaistaa viranomaisten salaisia tiedonhankintakeinoja koskevaa lainsäädäntöä.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014, jäljempänä myös SVPL) mukaisena viestinnän luottamuksellisuutta valvovana viranomaisena sekä radiolupaviranomaisena. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo SVPL:n mukaisia viestinnän välittäjiä, kuten teleyrityksiä,

niiden käsitellessä sähköisiä viestejä ja välitystietoja. Virasto valvoo myös taajuuksien tehokasta ja häiriötöntä käyttöä ja myöntää radiolupia radiolähetinten hallussapidolle ja käytölle SVPL:n mukaisesti. Liikenne- ja viestintävirasto lausuu asiasta sen valvoman lainsäädännön kannalta.

Yksityiskohtaiset huomiot hallituksen esityksen luonnoksesta

4 § Televalvonta ja sen edellytykset

Ehdotetun 4 §:n 1 momentin mukaan televalvonnalla tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 3 §:n 36 kohdassa tarkoitettun viestinnän välittäjän hallussa olevien välitystietojen hankkimista viestistä, joka on lähetetty sähköisen viestinnän palvelusta annetun lain 3 §:n 43 kohdassa tarkoitettuun yleiseen viestintäverkkoon tai siihen liitettyyn viestintäverkkoon kytketystä teleosoitteesta tai telepäätelaitteesta taikka vastaanotettu tällaiseen osoitteeseen tai laitteeseen, sekä teleosoitteen tai telepäätelaitteen sijaintitiedon hankkimista taikka osoitteen tai laitteen tilapäistä estämistä. Välitystiedolla tarkoitetaan tässä laissa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettuun käyttäjään tai mainitun pykälän 30 kohdassa tarkoitettuun tilaajaan yhdistettävissä olevaa viestiä koskevaa tietoa, jota viestintäverkoissa käsitellään viestien siirtämiseksi, jakelemiseksi tai tarjolla pitämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että ehdotettu 4 §:n 1 momentti vastaa 23.3.2023 vahvistettuja pakkokeinolain 10:6.1:n ja poliisilain 5:8.1:n muutoksia, 2.11.2023 vahvistettuja Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain 3:16.1:n muutoksia samoin kuin sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 121 §:n 1 momenttiin ehdotettuja muutoksia (HE 82/2023 vp).

Liikenne- ja viestintävirasto on aiemmissa lausunnoissaan pitänyt niissä ehdotettuja vastaavia muutoksia televalvontaa koskeviin pykäliin lähtökohtaisesti perusteltuina ja selkeyttävinä. Lisäksi pykälässä käytettyä termiä "välitystiedot" voidaan lähtökohtaisesti pitää perusteltuna. Ehdotetun 4 §:n 1 momentin mukaisen välitystiedon määritelmä vastaa pakkokeinolain ja poliisilain sekä Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain muutoksia, mutta se poikkeaa kuitenkin osittain SVPL:n mukaisesta välitystiedon määritelmästä. Liikenne- ja viestintävirasto pitää kuitenkin hyvänä, että edellä mainittu käsitteiden yhdenmukaisuuteen liittyvä haaste on tunnistettu luonnoksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ehdotettu välitystiedon käsitteen ilmaisu käyttäjään tai tilaajaan "yhdistettävissä olevaa viestiä koskeva tieto" voi aiheuttaa uutta ja ei-toivottua tulkinnanvaraisuutta, jota ei liity sähköisen viestinnän palveluista annetun lain mukaiseen välitystiedon määritelmään. Miten käsitettä sovelletaan tapauksissa, joissa mitään yksiselitteistä "viestiä" ei kyetä yksilöimään tai sellaisen sisällöstä ei ole ainakaan jälkikäteen tietoa, mutta kyseessä on kuitenkin tieto, jota viestintäverkossa käsitellään viestien siirtämiseksi? Esimerkkejä tämänkaltaisista tiedoista ovat tieto päätelaitteelle annetusta IP-osoitteesta taikka tieto tukiasemasta, johon käyttäjän päätelaite on kytkeytyneenä. Liikenne- ja viestintävirasto on lisäksi lausueensa työryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi laiksi sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa ja siihen liittyviksi laeiksi kiinnittänyt huomiota siihen, että tietokoneiden välisen ohjaus- ja signaalointiliikenteen rajaaminen tämän ilmaisun perusteella välitystiedon käsitteen alasta ei näyttäisi vastaavan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain mukaista tulkintaa siitä, mikä on

luottamuksellista viestintää (VN/3229/2019).

Liikenne- ja viestintävirasto pitää ehdotusta televalvonnan kohdentamisesta SVPL 3 §:n 36 kohdassa tarkoitetun viestinnän välittäjän hallussa oleviin välitystietoihin perusteltuna ja selkeyttävänä.

6 § Televalvonnasta päättäminen

Ehdotetun 6 §:n mukaan pykälän 5 momentista ehdotetaan poistettavaksi 6 kohta, joka koskee toimenpiteen kohteena olevaa teleosoitetta tai telepäätelaitetta. Ehdotuksen mukaan tuomioistuin voisi jatkossa myöntää luvan televalvontaan yleisesti tietyn henkilön hallussa olevaan tai oletettavasti muuten käyttämään teleosoitteeseen tai -päätelaitteeseen näitä osoitteita tai laitteita yksilöimättä. Tullin ei tarvitsisi myöskään hakea erikseen yksittäisiä lupia sellaiselle henkilön teleosoitteelle tai -laitteelle, jotka selviävät vasta luvan myöntämisen jälkeen.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää lainkohdan yhtenäistämistä mm. pakkokeinolain ja poliisilain kanssa sinänsä perusteltuna. Liikenne- ja viestintävirasto on lausunut aiemmin pakkokeinolain muutosten yhteydessä vastaavan kaltaisesta ehdotuksesta ja tuonut silloin esiin, että perustuslain 10 §:ssä turvattu luottamuksellisen viestin salaisuus kohdistuu perusoikeutena nimenomaan luonnolliseen henkilöön, ei tämän käyttämään päätelaitteeseen itseensä. Sittenmin asiaa on kuitenkin käsitelty perustuslakivaliokunnan lausunnoissa PeVL 98/2022 vp ja PeVL 99/2022 vp erityisesti oikeussuojan kannalta.

Liikenne- ja viestintävirasto tuo esiin aiempia lausuntojaan vastaavasti, että uusien telepäätelaitteiden lisäämiselle telekuuntelun piiriin tutkinnasta vastaavan virkamiehen päätöksellä tulisi joka tapauksessa olla selkeät perusteet. Lisäksi uusien telepäätelaitteiden lisäämisessä tulisi noudattaa erityistä tarkkuutta sen takaamiseksi, että telekuuntelua ei vahingossakaan kohdisteta väärin henkilöihin. Liikenne- ja viestintävirasto on niin ikään pitänyt tärkeänä, että on selvää, miten toimitaan tapauksissa, joissa ilmenee, että lisätty teleosoite tai telepäätelaite ei olekaan epäilyllä käytössä. Luonnokseen sisältyykin ehdotus ottaa lain 55 §:ään säännökset televalvonnan keskeyttämisestä.

13 § Tekninen kuuntelu ja sen edellytykset sekä 19 § Tekninen laitetarkkailu ja sen edellytykset

Luonnoksessa tuodaan esiin (s. 10), että voimassa olevan lain 19 §:n muutetun 2 momentin (laissa 460/2023) johdosta niin sanottu näppäimistökuuntelu sisältyy jatkossa *teknisen laitetarkkailun* määritelmän piiriin, paitsi jos kysymys on sellaisesta luottamuksellista viestiä koskevasta telekuuntelusta, televalvonnasta tai muusta teknisestä tarkkailusta kuin laitetarkkailusta, josta säädetään muualla pakkokeinolain 10 luvussa. Siltä osin kuin näppäimistökuuntelulla seurataan reaaliajassa esimerkiksi viestin kirjoittamista, kysymys ei sanotun johdosta olisi teknisestä laitetarkkailusta vaan *teknisestä kuuntelusta*. Luonnoksen mukaan 13 §:ään lisättäisiin säännös, jonka mukaan Tulli saa kohdistaa pelkästään tekniseen laitteeseen kohdistuvaa teknistä kuuntelua laitteen sijaintipaikasta riippumatta. Ehdotuksen tarkoituksena on mahdollistaa niin sanottu näppäimistökuuntelu silloin, kun tekninen kuuntelu kohdistuisi pelkästään laitteen näppäimistöön viestin sisällön selvittämiseksi (s. 17).

Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että lain 3 luvun 19 §:ään, jossa säädetään

teknisestä laitetarkkailusta, ei ehdoteta tässä yhteydessä muutosta. Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että 13 ja 19 §:n soveltamisalojen suhteesta saattaa syntyä epäselvyyttä ehdotettujen muutosten myötä. Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää huomiota siihen, että voimassa olevan lain 19 §:n 2 momentin mukaan teknistä laitetarkkailua ei saa kohdistaa sellaiseen luottamukselliseen viestiin, jota koskevasta telekuuntelusta, televalvonnasta ja muusta teknisestä tarkkailusta kuin laitetarkkailusta säädetään tässä luvussa tai muualla laissa. Luonnoksen (s. 10) mukaan tämän johdosta *viestin kirjoittamisen seuraamista reaaliajassa* näppäimistökuuntelulla pidettäisiin teknisen laitetarkkailun sijasta teknisenä kuunteluna.

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että teknisen kuuntelun ja teknisen laitetarkkailun erilliset käyttöalat ovat vaikeasti hahmotettavissa. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain näkökulmasta käytännössä kaikki laitteen ja yleisen viestintäverkon välinen tietoliikenne on luonnehdittavissa sivullisiin nähden luottamuksellisiksi "viesteiksi". Vaikuttaa epäselvältä, miten näppäimistökuuntelussa ylläpidettäisiin erottelua teknisen laitetarkkailun ja teknisen kuuntelun välillä käytännössä, sillä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain viestin käsitteen näkökulmasta esimerkiksi sivullisiin nähden luottamuksellista viestintää ovat siis paitsi teksti- tai sähköpostiviestit mutta yhtä lailla myös verkkoselailuun liittyvä tietoliikenne tai käskyjen lähettäminen palvelimelle esimerkiksi SSH-yhteydellä. Liikenne- ja viestintävirasto tuo siten esiin, että teknisen kuuntelun ja teknisen laitetarkkailun merkityksiä ja käyttöaloja vaikuttaa olevan syytä selkeyttää.

21 § Telesoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkiminen

Voimassa olevan lain 21 §:n nojalla Tulli saa säännöksen mukaisen tullirikoksen estämiseksi hankkia teknisellä laitteella telesoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitiedot, jos estettävänä on tullirikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta. Tulli saa lainkohdan mukaan käyttää tietojen hankkimiseksi ainoastaan sellaista teknistä laitetta, jota voidaan käyttää vain telesoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. Viestintävirasto (nyk. Liikenne- ja viestintävirasto) tarkastaa teknisen laitteen vaatimustenmukaisuuden sekä sen, ettei laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille.

Esityksessä ehdotetaan poistettavaksi vaatimus siitä, että laitteiden tulisi soveltua pelkästään telesoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. Esityksen mukaan mm. teknologisesta kehityksestä johtuen ei enää voida pitää perusteltuna, että Tullin tulisi jatkossakin hankkia vain laitteita, joiden tulisi soveltua pelkästään telesoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. Esityksen perusteella Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaisi jatkossa ainoastaan, ettei säännöksessä tarkoitettu tekninen laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille.

Esityksen mukaan muutos vastaisi poliisilain 5 luvun 25 §:n muutosta, mutta Liikenne- ja viestintävirasto huomauttaa, että vaikka poliisilain 5 luvun 25 §:n 2 momentista ehdotettiin niin ikään poistettavaksi säännös siitä, että poliisi saa käyttää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen hankkimiseksi ainoastaan sellaista teknistä laitetta, jota voidaan käyttää vain telesoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen (hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta, HE

275/2022 vp), ei tätä ehdotusta kuitenkaan toteutettu.

Perustuslakivaliokunta kiinnitti lausunnossaan PeVL 99/2022 vp huomiota siihen, että valiokunta on aikaisemmin nimenomaisesti edellyttänyt nyt poistettavaksi ehdotetun kaltaisen rajoituksen lisäämistä lakiin edellytyksenä tavallisen lain säätämisyjärjestyksen käyttämiselle (PeVL 11/2005 vp, s. 9). Perustuslakivaliokunta katsoi, että ehdotetulle poistolle ei oltu esitetty riittäviä perusteluja. Valiokunnan mukaan säännös tuli joko säilyttää tältä osin voimassa olevassa muodossaan tai muuten säädösperusteisesti huolehtia valvonnallisista ja teknisistä keinoin siitä, että laitetta käytetään vain yksilöintitietojen hankkimiseen. Tällainen muutos oli edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Poliisilakia ei lopulta muutettu ehdotetulla tavalla.

Myös pakkokeinolain 10 luvun 25 §:n 2 momentista (hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pakkokeinolain ja esitutkintalain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi, HE 217/2022 vp) ehdotettiin poistettavaksi säännös siitä, että esitutkintaviranomainen saa käyttää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen hankkimiseksi ainoastaan sellaista teknistä laitetta, jota voidaan käyttää vain telesoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. Perustuslakivaliokunnan lausunto (PeVL 98/2022 vp) on vastaavan sisältöinen kuin edellä todetun poliisilain muutosehdotuksen yhteydessä annettu. Pakkokeinolakiakaan ei muutettu.

Rikostorjunnasta tullista annetun lain 21 §:ää vastaavaa sääntelyä sisältyy pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 25 §:ään, rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain (108/2018) 3 luvun 33 §:ään ja poliisilain (872/2011) 5 luvun 25 §:ään. Tämän lisäksi eduskunnan käsittelyssä on parhaillaan hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 82/2023 vp). Ehdotetun lain 138 §:n mukaan teknisen laitteen tarkastusvelvollisuus koskisi jatkossa myös Puolustusvoimia.

Edellä mainittujen toimivaltuuksien ohella poliisilain 5a luvun 15 §:ssä säädetään poliisin toimivaltuuksista siviilitiedustelussa. Säännöksen mukaan Suojelupoliisi saa siviilitiedustelussa hankkia teknisellä laitteella telesoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitiedot. Säännöksen nojalla Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa, ettei tekninen laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille. Sääntely poikkeaa tältä osin muista em. viranomaisten toimivaltuuksista siten, että siihen ei sisälly velvollisuutta tarkastuttaa, että laitetta voidaan käyttää ainoastaan telesoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimiseen. Perustuslakivaliokunnan mukaan poliisilain siviilitiedustelua koskevan 5a luvun luottamuksellisen viestinnän suojaan puuttuvissa toimivaltuuksissa on kyse tiedon hankkimisesta perustuslain 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua sellaisesta muusta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta. Kyse on perustuslakivaliokunnan mukaan poikkeuksellisesta rajoitusperusteesta, jossa irrottauduttaisiin rikosperusteisesta toiminnasta.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että viranomaisten salaisia tiedonhankintakeinoja koskeva sääntely olisi perustuslailliset rajoitukset huomioon ottaen yhteneväistä kaikkien viranomaistahojen osalta. Luonnoksessa ei viraston käsityksen mukaan esitetä muutokselle sellaisia uusia perusteluja tai sellaisia erityisiä säädösperusteisia takeita, joihin perustuslakivaliokunta edellä mainitussa

kannanotossaan viittaa. Luonnoksessa esitettyä muutosta ei siis tulisi toteuttaa siinä esitetyillä perusteilla.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää kuitenkin lähtökohtaisesti kannatettavana ehdotusta, jonka mukaan viranomaisten käyttämien teknisten laitteiden ominaisuuksia ei rajattaisi. Tällainen sääntely mahdollistaisi teknologisen kehityksen huomioon ottamisen salaisissa tiedonhankintakeinoissa eikä rajoittaisi viranomaisia hankkimaan ainoastaan laitteita, jotka soveltuvat vain telesoitteen ja telepäätelaitteen yksilöimiseen. Perustuslakivaliokunnan kanta huomioon ottaen sääntelyä voisi edelleen kehittää suuntaan, jossa esimerkiksi valvonnallisin keinoin, kuten viranomaisen sisäisellä valvonnalla varmistuttaisiin siitä, että laitetta todellisuudessa käytetään ainoastaan kulloinkin kyseessä olevan sääntelyn mukaisin tarkoituksiin. Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaisi edelleen, ettei tekninen laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille. Tällainen sääntely olisi myös kustannustehokasta mahdollistaen erilaisia ominaisuuksia sisältävien laitteiden käyttämisen eri viranomaistarkoituksiin.

53 § Ylimääräisen tiedon käyttäminen

Ehdotetun 53 §:n 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi kahden vuoden enimmäisrangaistuksella rangaistavissa oleva tullirikoksena pidettävä huumausainerikos. Ylimääräistä tietoa saisi ehdotuksen mukaan jatkossa käyttää myös tullirikoksena pidettävään huumausainerikokseen, jos ylimääräisen tiedon käyttämisellä voidaan olettaa olevan erittäin tärkeä merkitys rikoksen selvittämiseksi. Esitetty muutos vastaisi pakkokeinolain ja poliisilain muutosta.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää sääntelyn yhtenäistämistä pakkokeinolain ja poliisilain kanssa sinänsä perusteltuna tavoitteena, mutta tuo ensinnäkin esiin, että perustuslakivaliokunta ei pitänyt pakkokeinolain ja poliisilain ylimääräisen tiedon käytön sääntelyn säännöksen laajentamista huumausainerikokseen asianmukaisena (PeVL 98/2022 vp, PeVL 99/2022 vp), joskin lakivaliokunta ja hallintovaliokunta tästä huolimatta ovat katsoneet, että tällainen sääntely oli hyväksyttävissä (LaVM 30/2022 vp, HaVM 42/2022 vp). Liikenne- ja viestintävirasto esittää harkittavaksi, onko luonnoksen suppeahkoja perusteluja sääntelyn laajentamisen osalta tarpeen täydentää niin, että niissä otetaan huomioon edellä mainitut perustuslakivaliokunnan kannanotot ja edellä mainituissa mietinnöissä muutoksille esitetyt perustelut.

Toiseksi Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää huomiota erityisesti siihen, ettei luonnoksessa eikä myöskään pakkokeinolain muutoksen esitöissä tarkastella asiaa ollenkaan suhteessa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin (2002/58/EY) 15 artiklaan, jossa säädetään edellytyksistä, joilla jäsenvaltiot voivat rajoittaa viestinnän luottamuksellisuutta. Liikenne- ja viestintäviraston käsityksen mukaan ehdotuksen mukaisena ylimääräisen tiedon käyttönä voisi tulla kyseeseen myös ns. takautuvan televalvonnan kautta myös sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 157 §:n nojalla viranomaistarpeisiin säilytettävien välitystietojen käyttö. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tällaisten tietojen säilytys ja käyttö on tietyin edellytyksin mahdollista silloin, kun on kyse *vakavan rikollisuuden torjumisesta tai yleistä turvallisuutta koskevien vakavien uhkien ehkäisemisestä taikka kansallisen turvallisuuden takaamisesta*.

EU-tuomioistuin on ottanut ratkaisukäytännössään kantaa viestintäpalvelujen

tarjoajien viranomaistarpeisiin säilyttämien ja toimivaltaisille viranomaisille vakavan rikollisuuden torjumiseksi antamien tietojen myöhempään käyttöön. Tapauksessa C-162/22 tuomioistuin totesi, ettei tällä tavoin saatuja tietoja voitu "välittää muille viranomaisille eikä käyttää pääasiassa kyseessä olevan, korruptiota muistuttavien virkavirheiden torjumisen kaltaisten sellaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, jotka ovat yleisen edun mukaisten tavoitteiden hierarkiassa alempana kuin vakavan rikollisuuden torjunta ja yleiseen turvallisuuteen kohdistuvien vakavien uhkien ehkäiseminen" (k. 41). Liikenne- ja viestintäviraston käsityksen mukaan todettu soveltuu myös tilanteeseen, jossa tietoja käytettäisiin saman viranomaisen sisällä tällaiseen tarkoitukseen. Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan esitöissä tulisi arvioida, täyttääkö ehdotus tältä osin EU-tuomioistuimen asettamat kriteerit. EU-tuomioistuimessa on myös vireillä ennakkoratkaisupyyntö (C-241/22, DX), joka saattaa vaikuttaa asiaan vakavan rikoksen tai rikollisuuden määritelmän täsmentymisen myötä.

Karlamaa Kirsi
Pääjohtaja

Tohka Valtteri
Erityisasiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 13.12.2023. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficom:n kirjaamosta.